

แถลงการณ์ สมาพันธ์เกษตรปลอดภัย มั่นคง ยั่งยืนแห่งชาติ (สกช.)

เรื่อง สนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติความปลอดภัยทางชีวภาพ และ เกษตรกรควรมีสติ

ในการเลือกใช้พืชจีเอ็มร่วมกับเกษตรวิธีอื่น

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ ร่าง พรบ. ความปลอดภัยทางชีวภาพ พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ และต่อมาในวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ มีมติเห็นชอบที่ให้ส่งกลับไปยังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลังจากที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รายงานต่อคณะรัฐมนตรีว่า ขณะนี้ประเทศไทยอยู่ในระหว่างการดำเนินการปฏิรูปการเกษตร แต่ร่าง พรบ. ความปลอดภัยทางชีวภาพ ฉบับนี้เป็นกฎหมายที่พูดถึงเรื่องในอนาคตข้างหน้า เมื่อประเทศไทยยังปฏิรูปด้านเกษตรไม่แล้วเสร็จ การจะออกกฎหมายอะไรที่นำการปฏิรูปไปคงจะไม่เหมาะสมกับช่วงเวลาและสถานการณ์ อีกทั้งรัฐบาลยังชี้แจงว่า พร้อมรับฟังความคิดเห็นด้วยเหตุผลและนำหลักการมาพิจารณาร่วมกัน นั้น

ต่อกรณีนี้ สมาพันธ์เกษตรปลอดภัย มั่นคง ยั่งยืนแห่งชาติ (สกช.) ซึ่งมีสมาชิกประกอบด้วย เกษตรกร นักวิชาการ และภาคเอกชน ขอกราบเรียนว่า สกช. สนับสนุนการบังคับใช้พระราชบัญญัติความปลอดภัยทางชีวภาพโดยเร็ว และขอเรียกร้องสิทธิของเกษตรกร ในการเลือกใช้พืชจีเอ็มร่วมกับเกษตรวิธีอื่น เนื่องจากเกษตรกรต้องเผชิญกับปัญหาโรค แมลง วัชพืช ความแห้งแล้ง และการใช้สารเคมีที่มีผลต่อสุขภาพของเกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม เกษตรกรทุกคนจึงควรมีสติในการเลือกใช้วิธีการต่างๆ รวมทั้งการใช้พืชจี

เอ็ม เพื่อลดปัญหาเหล่านั้น รัฐบาลควรคำนึงถึงเกษตรกรทุกคน ที่มีปัญหาการเพาะปลูกแตกต่างกันไป และมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการต่างๆ ร่วมกันในการแก้ปัญหา และรัฐบาลควรเร่งรัดให้มีกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและกำกับดูแล ให้เกษตรกรไทยสามารถเข้าถึงและมีสิทธิเลือกใช้ประโยชน์จากพืชจีเอ็มได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็นรูปธรรม เช่นเดียวกับเกษตรกรในอาเซียน และอีกหลายประเทศทั่วโลก โดย สกช. มีเหตุผลในการสนับสนุนและเรียกร้องสิทธิเกษตรกรดังนี้

๑. ประเทศไทยเป็นประเทศนำเข้าพืชจีเอ็มมาเป็นระยะเวลานานแล้ว แต่เกษตรกรไทยยังไม่มีสิทธิเข้าถึงและเลือกใช้ประโยชน์จากพืชจีเอ็มได้อย่างถูกต้องและเป็นรูปธรรมแต่อย่างใด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นมา ประเทศไทยอนุญาตให้นำเข้าถั่วเหลืองจีเอ็มและข้าวโพดจีเอ็มจากต่างประเทศ โดยในปัจจุบันมีปริมาณการนำเข้ามากกว่า ๕ ล้านตันต่อปี คิดเป็นมูลค่ามากกว่า ๗๐,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี และคาดว่า การนำเข้าจะขยายตัวต่อเนื่อง จากความต้องการวัตถุดิบสำหรับอาหารและอาหารสัตว์ที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี แต่ประเทศไทยห้ามเกษตรกรปลูกพืชจีเอ็ม และไม่มี การส่งเสริมการวิจัยพัฒนา และทดสอบพันธุ์พืชจีเอ็มอย่างจริงจัง

๒. ประเทศไทยมีการปลูกมะละกอจีเอ็ม และฝ้ายจีเอ็ม กระจายอยู่ทั่วประเทศ แม้จะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายของประเทศไทย ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นเช่นนี้ย่อมเป็นข้อบ่งชี้ว่า มีเกษตรกรจำนวนมากที่ประสบปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช และต้องการพันธุ์ต้านทาน ที่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีจีเอ็มร่วมกับวิธีการอื่นที่มี ในการพัฒนาพันธุ์ต้านทานเหล่านั้น แต่เกษตรกรไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล ให้สามารถเข้าถึงและเลือกปลูกพืชจีเอ็มได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยที่เกษตรกรต้องหาทางต่อสู้กับปัญหาโดยลำพัง และเสี่ยงต่อการถูกทำลายแปลงปลูกจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือจากองค์กรที่มีใช้หน่วยงานของรัฐ อันเป็นผลผูกโยงมาจากการที่ประเทศไทย ไม่มีนโยบายและกฎหมายด้านเทคโนโลยีชีวภาพและความปลอดภัยทางชีวภาพที่ชัดเจน

๓. พืชจีเอ็มและเกษตรกรอินทรีย์อยู่ร่วมกันได้ เพราะต่างมีจุดมุ่งหมายในการลดการใช้สารเคมี และรักษาสภาพแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพเช่นกัน ประเทศไทยอยู่ในเขตร้อนชื้น จึงมีปัญหาโรค แมลง และศัตรูพืชต่างๆ อยู่มาก ซึ่งการแก้ปัญหาเหล่านี้ ไม่สามารถทำได้ทั้งหมดด้วยวิธีการเกษตรอินทรีย์แต่เพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องผสมผสาน ๓ วิธีการเข้าด้วยกัน คือ ๑) การปรับปรุงพันธุ์โดยวิธีดั้งเดิม ๒) การปรับปรุงพันธุ์ด้วยวิธีจีเอ็ม ซึ่งช่วยขจัดข้อจำกัดของการปรับปรุงพันธุ์โดยวิธีดั้งเดิม และ ๓) การปรับปรุงพื้นที่และวิธีการปลูก โดยเป็นที่พิสูจน์ในหลายประเทศแล้วว่า การผสมผสานวิธีการทั้ง ๓ สามารถนำไปสู่ ผลผลิตดีขึ้นทั้งคุณภาพและปริมาณลดการใช้สารเคมี ลดการใช้แรงงาน ซึ่งหมายถึงการลดต้นทุนของเกษตรกรและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้อย่างเป็นขั้นตอน ตรงตามสภาพที่แท้จริงของปัญหา และปฏิบัติได้จริง ดังที่ปรากฏชัดเจนว่า ประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้าอินทรีย์รายใหญ่ของโลก อาทิ สหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา แคนาดา สหภาพยุโรป และออสเตรเลีย ล้วนเป็นประเทศที่ปลูกพืชจีเอ็มรายใหญ่ของโลก ดังนั้นจึงไม่มีเหตุผลที่จะกีดกันสิทธิของเกษตรกรไทย ในการใช้พืชจีเอ็มเพื่อแก้ปัญหาการเพาะปลูก ร่วมกับการทำเกษตรแบบอินทรีย์

๔. การปลูกพืชจีเอ็มช่วยลดการใช้สารเคมีอันตราย ลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ลดการบุกรุกพื้นที่ป่า และเพิ่มรายได้เกษตรกร ผลการศึกษา ติดตามการปลูกพืชจีเอ็มทั่วโลกระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๙ – ๒๕๕๐ พบว่าการปลูกพืชจีเอ็มที่เป็นพืชไร่ (ข้าวโพด ถั่วเหลือง ฝ้าย และคาโนลา) ทำให้ลดการใช้สารเคมีอันตรายลงได้ ๕๕๐ ล้านกิโลกรัม ซึ่งทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๑๙ ในขณะที่การปลูกพืชจีเอ็มที่ทำให้ผลผลิตดีขึ้น ช่วยรักษาพื้นที่ป่าจากการถูกบุกรุกเพื่อทำการเกษตรถึงกว่า ๘๒๕ ล้านไร่ พร้อมทั้งลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงได้ ๒๘ ล้านกิโลกรัม โดยที่รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากการที่ได้รับผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น คุณภาพดีขึ้น ลดต้นทุนการผลิต

๕. ผลผลิตของพืชจีเอ็มได้รับการตรวจสอบรับรองความปลอดภัยและขายได้ในตลาดโลก เนื่องจากการพัฒนาพันธุ์พืชจีเอ็มมีความละเอียดมากกว่าการพัฒนาแบบดั้งเดิม จึงทำให้สามารถตรวจสอบความปลอดภัย ของพืชจีเอ็มและผลผลิตจากพืชจีเอ็ม ทั้งความปลอดภัยด้านอาหารและด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างละเอียด โดยที่ไม่สามารถตรวจสอบพืชทั่วไปหรือพืชอินทรีย์ได้ในระดับเดียวกันนี้ โดยที่ประเทศผู้ปลูกและประเทศผู้นำเข้าพืชจีเอ็มทั่วโลก (รวมทั้งประเทศไทย) ต่างใช้หลักเกณฑ์การตรวจสอบเดียวกัน ซึ่งกำหนดโดยองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) สำหรับการตรวจสอบความปลอดภัยด้านอาหาร และโดยข้อตกลงอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) สำหรับการตรวจสอบความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อม และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน องค์การอนามัยโลก รายงานว่า ไม่พบว่ามีรายงานผลเสียต่อสุขภาพ จากการบริโภคพืชจีเอ็มที่ได้รับการตรวจสอบรับรองความปลอดภัยแล้ว

๖. การปฏิรูปการเกษตรเพื่อไปสู่เป้าหมายมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน จำเป็นต้องใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่และมีการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าอย่างเพียงพอ สกช สนับสนุนแนวคิดของรัฐบาลในการเร่งปฏิรูป

การเกษตร เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิต ลดต้นทุน รักษาป่าและสิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูคุณภาพชีวิตเกษตรกร แต่การปฏิรูปจะไม่ประสบผลสำเร็จ หากเกษตรกรไทยไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ เนื่องจากปัญหาต่างๆ ในการเพาะปลูก ล้วนมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา การที่เกษตรกรจะรับมือกับปัญหาเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันการ เกษตรกรจำเป็นต้องมีทางเลือกที่หลากหลาย ทั้งวิธีการและเครื่องมือ สำหรับเลือกมาใช้ได้อย่างเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งการที่ประเทศไทยจะมีความสามารถเช่นนั้นได้ จำเป็นต้องมีการเตรียมการล่วงหน้า ตั้งแต่การส่งเสริมการศึกษาวิจัยทุกสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเทคโนโลยีพีชจีเอ็ม อย่างจริงจัง และถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร แต่ประเทศไทยยังขาดการส่งเสริมการศึกษาวิจัยและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับพีชจีเอ็ม ฉะนั้นรัฐบาลจึงควรต้องส่งเสริมนักวิชาการและเกษตรกร ให้สามารถวิจัย ทดสอบ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับพีชจีเอ็ม อย่างเต็มที่ และต้องเริ่มลงมือทำในตอนนี้ เพื่อให้ภาควิชาการและเกษตรกรมีความพร้อมเร็วที่สุด เท้าทันความก้าวหน้าทางวิชาการและการเปลี่ยนแปลงทางการค้ามากที่สุด เพื่อสามารถรักษาระดับขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีภูมิภาคและเวทีโลก และการปฏิรูปการเกษตรตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาล

๗. ประเทศไทยจำเป็นต้องมีกฎระเบียบด้านเทคโนโลยีชีวภาพและความปลอดภัยทางชีวภาพ การศึกษาวิจัย ทดสอบ ถ่ายทอดความรู้ ที่เกี่ยวข้องกับพีชจีเอ็ม ตลอดจนการให้สิทธิเกษตรกรเข้าถึงและเลือกใช้พีชจีเอ็มร่วมกับวิธีการอื่นๆ ควรอยู่ภายใต้การกำกับดูแลอย่างเหมาะสม เพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพีชจีเอ็ม สอดคล้องกับหลักการและมาตรฐานระดับสากลระดับประเทศ และตลอดจนมาตรฐานเอกชน ซึ่งมีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางและการยอมรับในสินค้าของตลาดประเภทต่างๆ ในการนี้ สกช. เห็นว่า ร่าง พระราชบัญญัติความปลอดภัยทางชีวภาพ พ.ศ. ฉบับที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอและได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้น มีความเหมาะสมทั้งด้านเทคนิควิชาการและด้านการควบคุมกำกับดูแล เนื่องจากเนื้อหาภายในร่างได้ระบุถึง กรอบและเงื่อนไขการให้อนุญาต เพื่อศึกษาวิจัย ทดสอบ และให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงพีชจีเอ็ม ไว้ครบถ้วนและสอดคล้องตาม

หลักเกณฑ์สากลที่กำหนดโดย องค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การอาหาร และเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และข้อตกลงอนุสัญญาว่าด้วยความ หลากหลายทางชีวภาพ (CBD) อีกทั้งประชาชนไทยทุกคนมีสิทธิที่จะร่วม แสดงความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณา ก่อนที่จะมีการให้อนุญาตให้ เกษตรกรสามารถเข้าถึงพืชจีเอ็ม

สกช. จึงขอกราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เพื่อโปรดพิจารณา ให้มี การดำเนินงานเพื่อบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติความปลอดภัยทางชีวภาพ พ.ศ. ฉบับที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอโดยเร็ว และสนับสนุนให้เกษตรกรที่เดือดร้อนจากปัญหาการเพาะปลูก มีสิทธิเข้าถึง และเลือกใช้พืชจีเอ็มร่วมกับการเกษตรวิธีอื่น เพื่อแก้ปัญหการเพาะปลูกที่ เผชิญอยู่ เช่นเดียวกับการสนับสนุนเกษตรกรอินทรีย์